

Briuselis, 2018 m. lapkričio 23 d.
(OR. en)

14498/18

Tarpinstitucinė byla:
2018/0044(COD)

JUSTCIV 285
ECOFIN 1088
EJUSTICE 156
COMPET 798
CODEC 2058
IA 385

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Komisijos dok. Nr.: 7222/18 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3	
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl teisės, taikytinos nustatant reikalavimų perleidimo pasekmes tretiesiems asmenims (pirmasis svarstymas) - Pažangos ataskaita

I. IVADAS

1. 2018 m. kovo 12 d. Komisija pateikė pirmiau nurodytą pasiūlymą¹, grindžiamą Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 81 straipsnio 2 dalimi (Teisminis bendradarbiavimas civilinėse bylose), kuriam taikoma įprasta teisėkūros procedūra; šis pasiūlymas yra Kapitalo rinkų sąjungos kūrimo veiksmų plano dalis. Kartu su pasiūlymu pateiktas Komisijos komunikatas dėl taikytinos teisės, kai vertybinių popierių sandoriai daro poveikį nuosavybės teisėms², ir poveikio vertinimas³. Pasiūlymo tikslas – paskatinti tarpvalstybinius reikalavimų sandorius ir taip suteikti palankesnes sąlygas gauti finansavimą.

¹ Dok. 7222/18 - COM(2018) 96 final.

² Dok. 7358/18 - COM(2018) 89 final.

³ Dok. 7222/18 ADD1 REV 1 + ADD2 REV 1.

2. Reikalavimo perleidimas reiškia tokią padėtį, kai kreditorius kitam asmeniui perduoda teisę reikalauti skolos. Kol kas ES lygmeniu nėra teisinio tikrumo dėl to, kuri nacionalinė teisė taikoma nustatant, kam priklauso reikalavimas po to, kai įvyko tarpvalstybinis jo perleidimas.
3. Kaip bendrą taisyklę Komisija siūlo, kad teisės kolizijos atvejais reikalavimo perleidimo pasekmės tretiesiems asmenims reglamentuotų perleidėjo įprastos gyvenamosios (verslo) vietos teisę. Remiantis Komisijos vertinimu, vienas iš pagrindinių šios taisyklės privalumų yra tai, kad taikytiną teisę lengva numatyti, kadangi tretieji asmenys gali iš anksto išsiaiškinti perleidėjo vietą. Tuo pat metu Komisija siūlo dvi išimtis (į banko sąskaitą įskaityti pinigai ir iš finansinių priemonių kylantys reikalavimai); šiais atvejais būtų taikoma perleidžiamo reikalavimo teisė. Be to, pakeitimo vertybiniais popieriais sandorių atveju Komisija siūlo galimybę pasirinkti perleidėjo įprastos gyvenamosios (verslo) vietos teisę arba perleidžiamo reikalavimo teisę. Tokiu būdu numatoma suteikti galimybę tarpvalstybiniuose pakeitimo vertybiniais popieriais sandoriuose dalyvauti ir dideliems, ir mažesniems veiklos vykdytojams.
4. Europos Parlamentas pranešėju paskyrė EP narį, Teisės reikalų komiteto pirmininką Pavelą Svobodą (CZ, PPE). 2018 m. rugsėjo 12 d. EP plenariniame posėdyje buvo patvirtintas Teisės reikalų komiteto sprendimas pradėti tarpinstitucines derybas remiantis P. Svobodos pranešimu⁴, kuriame pateikiami 24 Komisijos pasiūlymo pakeitimai.

⁴ Dok. PE621.985v02-00 - A8-0261/2018.

5. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę dėl šio pasiūlymo priėmė 2018 m. liepos 11 d.⁵, o Europos Centrinis Bankas – 2018 m. liepos 18 d.⁶
6. Taikant prie Sutarčių pridėtą Protokolą Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, Jungtinė Karalystė nusprendė nedalyvauti priimant pasiūlymą, o Airija sprendimo dar nepriėmė. Taikant prie Sutarčių pridėtą Protokolą Nr. 22 dėl Danijos pozicijos, Danija nedalyvauja priimant siūlomas priemones.

II. DARBAS TARYBOJE

7. Civilinės teisės klausimų darbo grupė (reikalavimų perleidimas) surengė pirmą bendrą pasikeitimą nuomonėmis dėl pasiūlymo ir prie jo pridėto poveikio vertinimo pirmininkaujant Bulgarijai. Pirmininkaujant Austrijai penki darbo grupės posėdžiai buvo paskirti techniniam pasiūlymo nagrinėjimui.
8. Civilinės teisės klausimų darbo grupė iš esmės palankiai įvertino pasiūlymą ir pripažino, kad reikia užtikrinti teisinį tikrumą tarpvalstybinio reikalavimų perleidimo atveju, kadangi šiuo pasiūlymu ketinama užpildyti Sąjungos teisės spragą, likusią priėmus Reglamentą „Roma I“⁷. Tuo pat metu daugelis valstybių narių pabrėžė, kad nors iš pirmo žvilgsnio šis pasiūlymas atrodo tik kaip ribotos taikymo srities tarptautinės privatinės teisės priemonė, jame nagrinėjami vertybinių popierių ir finansų rinkos teisės aspektai, todėl jis yra labai sudėtingas. Jos pažymėjo, kad reikia atlikti išsamią pasiūlymo turinio ir galimo jo poveikio analizę.

⁵ Dok. 11427/18.

⁶ Dok. CON/2018/33.

⁷ 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės (Roma I), *OL L 177, 2008 7 4, p. 6–16*.

9. Darbo grupės posėdžių metu valstybės narės aktyviai prisidėjo padėdamos išryškinti sudėtingus pasiūlymo aspektus – jos pateikė konkrečių pavyzdžių, kurie vėliau buvo aptarti su Komisija.
10. 2018 m. spalio 23 d. pirmininkaujanti valstybė narė pateikė dokumentą dėl 1 straipsnio (taikymo sritis), 2 straipsnio (sąvokų apibrėžtys), 4 straipsnio (taikytina teisė) ir 10 straipsnio (ryšys su kitomis Sąjungos teisės nuostatomis), kadangi šie straipsniai laikomi pagrindiniais pasiūlymo elementais. Diskusijose remiantis pirmininkaujančios valstybės narės dokumentu paaiškėjo, kad pačiame tekste reikia išsamesnių paaiškinimų dėl tam tikrų apibrėžčių ir siekiant užtikrinti, kad pasiūlymas nebūtų taikomas vertybiniais popieriams. Be to, diskusija dėl 4 straipsnio parodė, kad dauguma valstybių narių dar nepasirengusios pareikšti galutinės pozicijos dėl esminės pasiūlymo nuostatos. Nors ne viena valstybė narė pareiškė preliminarų ketinimą paremti Komisijos siūlomą bendrą taisyklę, kai kurios valstybės narės parėmė nuostatą, kad pagrindiniu siejamuoju veiksmu turėtų būti perleidžiamo reikalavimo teisė. Apskritai valstybės narės pabrėžė, kad galutinis sprendimas dėl to, ar Komisijos siūloma bendra taisyklė yra tinkamiausia, galės būti priimtas tik po to, kai bus nuodugniai išnagrinėta pasiūlymo taikymo sritis ir skirtingos reikalavimų, kurie gali būti perkeliami, rūšys.

11. Pirmą kartą išnagrinėjus visą pasiūlymą pirmininkaujanti valstybė narė pateikė dokumentą⁸, kuriame pateikiami keli redakciniai pasiūlymai, skirti tam, kad būtų palengvintos tolesnės diskusijos dėl pagrindinių pasiūlymo elementų, kartu atsižvelgiant į valstybių narių žodžiu ir raštu pateiktas pastabas. Išsamios valstybių narių pastabos dėl pasiūlymo ir jo poveikio vertinimo pateikiamos atskiruose dokumentuose⁹.
12. Pasiūlymams dėl performulavimo buvo plačiai pritarta kaip žingsniui tinkama linkme. Galėtų būti padaryta pažanga tam tikrais techniniais klausimais, pavyzdžiui, dėl pasiūlymo ir Reglamento „Roma I“ ryšio ir geresnio pasiūlymo suderinimo su tuo reglamentu. Plačiai sutarta, kad pasiūlymu neturėtų būti daromas poveikis skolininko pozicijai ir kad tai turėtų būti aiškiau suformuluota tekste. Galėtų būti pasiektas preliminarus bendras sutarimas (nedarant poveikio poreikiui iš naujo peržiūrėti kai kurias detales) dėl pasekmių tretiesiems asmenims sąvokos, dėl tam tikrų apibrėžčių (pavyzdžiui, perkėlimo, reikalavimo arba įprastos gyvenamosios (verslo) vietos apibrėžčių) ir dėl visuotinio taikymo principo naudojimo. 5 straipsnio (taikytinos teisės taikymo sritis), 9 straipsnio (daugiau kaip vieną teisės sistemą turinčios valstybės) ir 14 straipsnio (taikymas) analizė rodo, jog reikėtų nedidelių pakeitimų, kad šie straipsniai būtų aiškesni ir būtų patobulinta jų formuluotė.
13. Tačiau Civilinės teisės klausimų darbo grupės diskusijose paaiškėjo tam tikri klausimai, kuriuos reikia išsiaiškinti prieš priimant itin svarbius politinius sprendimus. Atsižvelgiant į pasiūlymo sudėtingumą, galimą jo poveikį finansų rinkoms ir jo sąsajas su kitais Sąjungos teisės aktais, reikia, kad jį toliau nagrinėtų teisės ir finansų ekspertai, kad valstybės narės galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus.

⁸ Dok. 13936/18.

⁹ Dok. 11384/18 + ADD1; 13614/18 + ADD1 + ADD 2 + ADD 3; WK 11125/2018 + ADD1 + ADD 2.

14. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, pagrindiniai elementai, dėl kurių reikia toliau derėtis ir kurių atžvilgiu reikėtų padaryti esminių pakeitimų, yra šie:
- a) 1 straipsnis (taikymo sritis) ir reglamento taikymo srities išimčių sąrašas;
 - b) 2 straipsnis (sąvokų apibrėžtys), visų pirma kiek tai susiję su kredito įstaigos, pinigų ir finansinės priemonės apibrėžtimis;
 - c) 4 straipsnis (taikytina teisė): Komisijos pasiūlyta bendros kolizinės normos (perleidėjo įprastos gyvenamosios (verslo) vietos) analizė parodė, kad reikėtų apsvarstyti galimybę numatyti daugiau šios taisyklės išimčių. Tai gali būti susiję, pavyzdžiui, su sindikuotos paskolos susitarimais arba atvejais, kai nekilnojamasis turtas naudojamas kaip įkaitas užtikrinto skolinimo sandoriuose. Todėl bus itin svarbu nustatyti tinkamą siejamąjį veiksnį priklausomai nuo reikalavimo, kuris gali būti perleistas, rūšies. Jei valstybės narės nuspręstų kaip bendrą taisyklę leisti pasirinkti perleidžiamam reikalavimui taikytiną teisę, reikėtų tam tikrų (kitų) išimčių, pavyzdžiui, susijusių su daug reikalavimų arba būsimų reikalavimų perleidimu (pvz., pagal faktoringo susitarimus);

- d) 10 straipsnis (ryšys su kitomis Sąjungos teisės nuostatomis): šio pasiūlymo ryšys su Nemokumo reglamentu¹⁰ ir trimis direktyvomis dėl vertybinių popierių (Finansinio įkaito direktyva¹¹, Atsiskaitymų baigtinumo direktyva¹² ir Likvidavimo direktyva¹³) yra sudėtingas klausimas, kadangi šiuose keturiuose teisės aktuose pateikiamos jais pačiais nustatytos kolizinės normos. Galimais pakeitimais turėtų būti siekiama išvengti bet kokio galimo šiose priemonėse nustatytų kolizinių normų ir šio pasiūlymo dubliavimosi arba nenuoseklumo.

III. IŠVADA

15. Nors Austrijos pirmininkavimo metu buvo padaryta didelė pažanga, reikės dirbti daugiau, kad būtų susitarta dėl būtinų pasiūlymo pakeitimų atsižvelgiant į jo sudėtingumą ir didelį poveikį.
16. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Nuolatinių atstovų komiteto prašoma pateikti šią pažangos ataskaitą Tarybai, kad ji susipažintų su šiuo dokumentu 2018 m. gruodžio 6–7 d. posėdyje.

¹⁰ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų, *OL L 141, 2015 6 5, p. 19–72*.

¹¹ 2002 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito, *OL L 168, 2002 6 27, p. 43–50*.

¹² 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose, *OL L 166, 1998 6 11, p. 45–50*.

¹³ 2001 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/24/EB dėl kredito įstaigų reorganizavimo ir likvidavimo, *OL L 125, 2001 5 5, p. 15–23*.